

UMOWA**między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną o ułatwieniach w wydawaniu wiz**

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA,

zwana dalej „Wspólnotą”,

oraz

BOŚNIA I HERCEGOWINA,

zwane dalej „Stronami”,

PRAGNĄC, JAKO PIERWSZY KONKRETNY KROK NA DRODZE DO WPROWADZENIA SYSTEMU BEZWIZOWEGO, ułatwić bezpośrednie kontakty międzyludzkie, będące ważnym warunkiem stałego rozwoju więzi gospodarczych, humanitarnych, kulturowych, naukowych i innych, poprzez wprowadzenie ułatwień w wydawaniu wiz dla obywateli Bośni i Hercegowiny,

BIORĄC POD UWAGĘ, iż wszyscy obywatele UE są zwolnieni z obowiązku wizowego w przypadku podróży do Bośni i Hercegowiny trwającej nie dłużej niż 90 dni bądź tranzytu przez terytorium Bośni i Hercegowiny,

UZNAJĄC, że w przypadku ponownego wprowadzenia przez Bośnię i Hercegowinę obowiązku wizowego dla obywateli UE ułatwienia przewidziane w niniejszej Umowie dla obywateli Bośni i Hercegowiny automatycznie zaczną na zasadzie wzajemności obowiązywać obywateli UE,

UZNAJĄC, że ułatwienia wizowe nie powinny prowadzić do nielegalnej migracji oraz przykładając szczególną wagę do kwestii bezpieczeństwa i readmisji,

BIORĄC POD UWAGĘ Protokół w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii oraz Protokół włączający dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej, załączone do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, a także potwierdzając, że postanowienia niniejszej Umowy nie mają zastosowania do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii,

BIORĄC POD UWAGĘ Protokół w sprawie stanowiska Danii, załączony do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i potwierdzając, że postanowienia niniejszej Umowy nie mają zastosowania do Królestwa Danii,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1**Cel i zakres Umowy**

1. Celem niniejszej Umowy jest wprowadzenie ułatwień w wydawaniu wiz obywatelom Bośni i Hercegowiny planującym pobyt na terytorium UE nie dłuższy niż 90 dni w okresie 180 dni.

2. W przypadku ponownego wprowadzenia przez Bośnię i Hercegowinę obowiązku wizowego dla obywateli UE ułatwienia przewidziane w niniejszej Umowie dla obywateli Bośni i Hercegowiny będą na zasadzie wzajemności automatycznie obowiązywać obywateli UE.

Artykuł 2**Postanowienia ogólne**

1. Ułatwienia wizowe, których dotyczy niniejsza Umowa, mają zastosowanie do obywateli Bośni i Hercegowiny, o ile nie są oni zwolnieni z obowiązku wizowego na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Wspólnoty lub państw członkowskich, postanowień niniejszej Umowy lub innych umów międzynarodowych.

2. W odniesieniu do zagadnień nieobjętych postanowieniami niniejszej Umowy, takich jak: odmowa wydania wizy, uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków finansowych, odmowa wjazdu oraz procedury wydalania osób, stosuje się prawo krajowe Bośni i Hercegowiny lub prawo państw członkowskich bądź Wspólnoty.

Artykuł 3

Definicje

Na potrzeby niniejszej Umowy:

- a) „państwo członkowskie” oznacza każde państwo członkowskie Unii Europejskiej, z wyjątkiem Królestwa Danii, Republiki Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa;
- b) „obywatel Unii Europejskiej” oznacza każdego obywatela państwa członkowskiego zgodnie z definicją zawartą w lit. a);
- c) „obywatel Bośni i Hercegowiny” oznacza osobę mającą obywatelstwo Bośni i Hercegowiny;
- d) „wiza” oznacza zezwolenie wydane przez jedno z państw członkowskich lub decyzję podjętą przez takie państwo, które są wymagane w związku z:
  - wjazdem na terytorium tego państwa członkowskiego lub kilku państw członkowskich z zamiarem pobytu nie dłuższego niż łącznie 90 dni,
  - wjazdem w celu przejazdu tranzytem przez terytorium tego państwa lub kilku państw członkowskich;
- e) „osoba zamieszkująca legalnie” oznacza każdego obywatela Bośni i Hercegowiny, który został upoważniony lub uprawniony na podstawie prawodawstwa wspólnotowego lub ustawodawstwa krajowego do pobytu na terytorium jednego z państw członkowskich przez okres nie dłuższy niż 90 dni.

Artykuł 4

Dokumenty potwierdzające cel podróży

1. W odniesieniu do niżej wymienionych kategorii obywateli Bośni i Hercegowiny następujące dokumenty uznaje się za wystarczające do uzasadnienia celu podróży na terytorium drugiej Strony:

- a) w przypadku członków oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenia skierowane do Bośni i Hercegowiny uczestniczą w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe:
  - pismo sporządzone przez organ Bośni i Hercegowiny, potwierdzające, że wnioskodawca jest członkiem delegacji udającej się na terytorium państw członkowskich w celu udziału w jednej z wyżej wymienionych imprez, wraz z kopią oficjalnego zaproszenia;
- b) w przypadku przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji branżowych:
  - pisemny wniosek sporządzony przez przyjmującą osobę prawną, spółkę, organizację lub przyjmujące biuro lub ich oddziały, władze państwowe lub lokalne państw członkowskich lub komitety organizacyjne targów,

wystaw, konferencji i sympozjów handlowych i branżowych mających miejsce na terytorium państw członkowskich, zatwierdzony przez Izbę Handlu Zagranicznego Bośni i Hercegowiny;

- c) w przypadku przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają podróż w celu odbycia szkoleń, udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany:
  - pisemny wniosek wydany przez organizację przyjmującą, zaświadczenie potwierdzające, że dana osoba reprezentuje organizację społeczeństwa obywatelskiego i zaświadczenie o założeniu takiej organizacji z odpowiedniego rejestru, sporządzone przez organ państwowy zgodnie z ustawodawstwem krajowym;
- d) w przypadku kierowców przewożących towary w ruchu międzynarodowym i świadczących usługi transportu pasażerskiego, przemieszczających się na obszar państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w Bośni i Hercegowinie:
  - pisemny wniosek sporządzony przez Izbę Handlu Zagranicznego Bośni i Hercegowiny, określający cel, czas trwania i częstotliwość przejazdów;
- e) w przypadku członków załóg pociągów, wagonów chłodniczych i lokomotyw w pociągach międzynarodowych przemieszczających się na obszar państw członkowskich:
  - pisemny wniosek sporządzony przez właściwe przedsiębiorstwo kolejowe w Bośni i Hercegowinie, określający cel, czas trwania i częstotliwość przejazdów;
- f) w przypadku dziennikarzy:
  - zaświadczenie lub inny dokument wydany przez organizację zawodową, stanowiący dowód na to, że dana osoba jest wykwalifikowanym dziennikarzem, oraz dokument wydany przez pracodawcę, zaświadczaający, że celem podróży jest wykonywanie pracy dziennikarskiej;
- g) w przypadku osób biorących udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym programach uniwersyteckich i innych programach wymiany:
  - pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą uczestnika tych działań;
- h) w przypadku uczniów, studentów, doktorantów oraz towarzyszących im nauczycieli, którzy odbywają podróż w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany oraz innych działań szkolnych:
  - pisemny wniosek lub zaświadczenie o wpisaniu na listę uczniów/studentów, sporządzone przez przyjmującą placówkę: uniwersytet, uczelnię, instytut, kolegium bądź szkołę, lub legitymacja uczniowska/studencka bądź zaświadczenie z kursów, na które uczęszczać będzie dana osoba;

- i) w przypadku uczestników międzynarodowych imprez sportowych i osób im towarzyszących w celach zawodowych:
- pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą: właściwe organy, krajowe związki sportowe lub krajowe komitety olimpijskie państw członkowskich;
- j) w przypadku uczestników oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie:
- pisemny wniosek sporządzony przez naczelników/prezydentów/burmistrzów tych miast;
- k) w przypadku bliskich krewnych — współmałżonków, dzieci (w tym przysposobionych), rodziców (w tym opiekunów), dziadków i wnuków — odwiedzających obywateli Bośni i Hercegowiny legalnie zamieszkujących na terytorium państw członkowskich:
- pisemny wniosek osoby przyjmującej;
- l) w przypadku osób podróżujących z powodów zdrowotnych i w razie konieczności osób im towarzyszących:
- dokument urzędowy wystawiony przez daną instytucję medyczną, poświadczający konieczność objęcia danej osoby opieką medyczną w tej instytucji, konieczność obecności osoby towarzyszącej oraz dowód posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia;
- m) w przypadku osób pragnących wziąć udział w ceremonii pogrzebowej:
- oficjalny dokument potwierdzający fakt zgonu, jak również poświadczenie pokrewieństwa lub innego związku łączącego wnioskodawcę ze zmarłym;
- n) w przypadku przedstawicieli tradycyjnych wspólnot wyznaniowych w Bośni i Hercegowinie odwiedzających diaspory Bośni i Hercegowiny na terytorium państw członkowskich:
- pisemny wniosek sporządzony przez głowę wspólnoty wyznaniowej w Bośni i Hercegowinie, określający cel, czas trwania i częstotliwość przejazdów;
- o) w przypadku przedstawicieli wolnych zawodów biorących udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach odbywających się na terytorium państw członkowskich:
- pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą, potwierdzający udział danej osoby w imprezie;
- p) w przypadku osób pragnących odwiedzić cmentarz wojskowy lub cywilny:
- oficjalny dokument potwierdzający istnienie i fakt utrzymywania grobu, a także pokrewieństwo lub inny związek łączący wnioskodawcę z pochowanym;
- q) w przypadku osób podróżujących w celach turystycznych:
- zaświadczenie lub bon turystyczny od biura podróży lub organizatora wycieczki, akredytowanych w państwach członkowskich w ramach lokalnej współpracy konsularnej, potwierdzający rezerwację wycieczki zorganizowanej.
2. Pisemny wniosek, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawiera następujące informacje:
- a) w odniesieniu do osoby zaproszonej — imię i nazwisko, data urodzenia, płeć, obywatelstwo, numer dokumentu tożsamości, data i cel podróży, liczba poprzednich wjazdów oraz — w stosownych przypadkach — imiona i nazwiska współmałżonka i dzieci towarzyszących osobie zaproszonej;
- b) w odniesieniu do osoby zapraszającej — imię, nazwisko i adres; lub
- c) w odniesieniu do strony zapraszającej będącej osobą prawną, spółką lub organizacją — pełna nazwa i adres oraz
- jeśli z wnioskiem występuje organizacja — imię i nazwisko oraz stanowisko osoby podpisującej wniosek,
  - jeśli stroną zapraszającą jest ustanowiona na terytorium państwa członkowskiego osoba prawna, spółka lub biuro albo ich oddział — numer rejestracyjny w formie wymaganej przez prawo krajowe danego państwa członkowskiego.
3. W przypadku kategorii osób, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, wszystkie kategorie wiz wydaje się zgodnie z procedurą uproszczoną, nie wymagając innego uzasadnienia, zaproszenia ani zatwierdzenia dotyczącego celu podróży, przewidzianego w ustawodawstwie państw członkowskich.

Artykuł 5

Wydawanie wiz wielokrotnego wjazdu

1. Przedstawicielstwa dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności do pięciu lat następującym kategoriom osób:

a) członkowie sądu i biura prokuratora Bośni i Hercegowiny, o ile nie są zwolnieni z obowiązku wizowego na mocy niniejszej Umowy, w zakresie pełnionych przez nich obowiązków — z okresem ważności nie dłuższym niż czas sprawowania urzędu, jeśli jest on krótszy niż pięć lat;

b) stali członkowie oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenia skierowane do Bośni i Hercegowiny uczestniczą w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium państw członkowskich przez organizacje międzynarodowe;

c) bliscy krewni — współmałżonkowie, dzieci (w tym przysposobione) oraz rodzice (w tym opiekunowie) odwiedzający obywateli Bośni i Hercegowiny zamieszkujących legalnie na terytorium państw członkowskich — na czas ograniczony okresem ważności ich zezwolenia na legalny pobyt.

2. Przedstawicielstwa dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich wydają niżej wymienionym kategoriom osób wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności do jednego roku, pod warunkiem że w poprzednim roku takie osoby otrzymały przynajmniej jedną wizę, z której skorzystały zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu do danego państwa i pobytu w nim oraz że wnioski o wizę wielokrotnego wjazdu jest uzasadnione:

a) członkowie oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenia skierowane do Bośni i Hercegowiny uczestniczą w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium państw członkowskich przez organizacje międzynarodowe;

b) przedsiębiorcy i przedstawiciele organizacji branżowych, którzy odbywają regularne podróże do państw członkowskich;

c) kierowcy przewożący towary w ruchu międzynarodowym i świadczący usługi transportu pasażerskiego, przemieszczający się na obszar państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w Bośni i Hercegowinie;

d) członkowie załóg pociągów, wagonów chłodniczych i lokomotyw w pociągach międzynarodowych przemieszczających się na obszar państw członkowskich;

e) dziennikarze;

f) osoby biorące udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym programach uniwersyteckich i innych programach wymiany, które odbywają regularne podróże do państw członkowskich;

g) studenci i doktoranci, którzy odbywają regularne podróże w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany;

h) uczestnicy międzynarodowych imprez sportowych i osoby im towarzyszące w celach zawodowych;

i) uczestnicy oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie;

j) osoby zmuszone do odbywania regularnych podróży w z powodów zdrowotnych i w razie konieczności osoby im towarzyszące;

k) przedstawiciele tradycyjnych wspólnot wyznaniowych w Bośni i Hercegowinie odwiedzający diaspory Bośni i Hercegowiny na terytorium państw członkowskich, którzy odbywają regularne podróże do państw członkowskich;

l) przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają regularne podróże do państw członkowskich w celu odbycia szkoleń, udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany;

m) przedstawiciele wolnych zawodów biorący udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach, którzy odbywają regularne podróże do państw członkowskich.

3. Przedstawicielstwa dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności co najmniej dwóch lat i co najwyżej pięciu lat osobom należącym do kategorii wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, pod warunkiem że w poprzednich dwóch latach takie osoby korzystały z jednorocznych wiz wielokrotnego wjazdu zgodnie z przepisami prawnymi odwiedzanego państwa dotyczącymi wjazdu i pobytu oraz że nadal aktualne są powody ubiegania się o wizę wielokrotnego wjazdu.

4. Całkowity czas pobytu osób, o których mowa w ust. 1–3 niniejszego artykułu, na terytorium państw członkowskich nie przekracza 90 dni w okresie 180 dni.

Artykuł 6

Oplaty za rozpatrzenie wniosku wizowego

1. Opłata za rozpatrzenie wniosku wizowego złożonego przez obywatela Bośni i Hercegowiny wynosi 35 EUR.

Wyżej wymieniona kwota może ulec zmianie zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 14 ust. 4.

W przypadku ponownego wprowadzenia przez Bośni i Hercegowiny obowiązku wizowego dla obywateli UE opłata wizowa pobierana przez Bośnię i Hercegowinę nie może przekraczać kwoty 35 EUR bądź kwoty uzgodnionej w przypadku zmiany opłaty zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 4.

2. W odniesieniu do niżej wymienionych kategorii osób odstępuje się od pobierania opłaty za rozpatrzenie wniosku wizowego:

a) bliscy krewni — współmałżonkowie, dzieci (w tym przysposobione), rodzice (w tym opiekunowie), dziadkowie i wnuki — odwiedzający obywateli Bośni i Hercegowiny legalnie zamieszkujących na terytorium państw członkowskich;

b) członkowie oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenia skierowane do Bośni i Hercegowiny uczestniczą w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium państw członkowskich przez organizacje międzynarodowe;

c) członkowie sądu i biura prokuratora Bośni i Hercegowiny, o ile nie są zwolnieni z obowiązku wizowego na mocy niniejszej Umowy;

d) uczniowie, studenci, doktoranci oraz towarzyszący im nauczyciele, którzy odbywają podróż w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń;

e) dzieci w wieku poniżej 6 lat;

- f) osoby niepełnosprawne i w razie konieczności ich opiekunowie;
- g) osoby, które przedstawiły dowody potwierdzające konieczność wyjazdu z przyczyn humanitarnych, w tym w celu podjęcia pilnego leczenia, oraz osoby im towarzyszące, lub w celu udziału w pogrzebie bliskiego krewnego albo odwiedzenia ciężko chorego bliskiego krewnego;
- h) uczestnicy międzynarodowych imprez sportowych i osoby im towarzyszące w celach zawodowych;
- i) osoby biorące udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym programach uniwersyteckich i innych programach wymiany;
- j) uczestnicy oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie;
- k) dziennikarze;
- l) przedstawiciele tradycyjnych wspólnot wyznaniowych w Bośni i Hercegowinie odwiedzający diaspory Bośni i Hercegowiny na terytorium państw członkowskich;
- m) przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego podróżujący w celu udziału w spotkaniach, seminariach, programach wymiany lub w celu odbycia szkoleń;
- n) kierowcy przewożący towary w ruchu międzynarodowym i świadczący usługi transportu pasażerskiego, przemieszczający się na obszar państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w Bośni i Hercegowinie;
- o) członkowie załóg pociągów, wagonów chłodniczych i lokomotyw w pociągach międzynarodowych przemieszczających się na obszar państw członkowskich;
- p) emeryci;
- q) przedstawiciele wolnych zawodów biorący udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach odbywających się na terytorium państw członkowskich.

Artykuł 7

Czas rozpatrywania wniosku wizowego

1. Przedstawicielstwa dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich podejmują decyzję w sprawie wniosku o wydanie wizy w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia wpływu wniosku i dokumentów wymaganych do wydania wizy.
2. W indywidualnych przypadkach, szczególnie w razie konieczności przeprowadzenia dokładniejszej analizy wniosku, okres na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego można przedłużyć do 30 dni kalendarzowych.
3. W nagłych przypadkach okres na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego można skrócić do trzech lub mniej dni roboczych.

Artykuł 8

Wyjazd w przypadku zgubienia lub kradzieży dokumentów

Obywatel Unii Europejskiej lub Bośni i Hercegowiny, który zgubił swój dowód tożsamości lub któremu taki dokument skradziono podczas pobytu na terytorium Bośni i Hercegowiny lub państw członkowskich, może opuścić to terytorium na podstawie ważnego dowodu tożsamości upoważniającego do przekroczenia granicy, wydanego przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny danego państwa członkowskiego lub Bośni i Hercegowiny, bez konieczności posiadania wizy lub innego rodzaju upoważnienia.

Artykuł 9

Przedłużenie okresu ważności wizy w wyjątkowych okolicznościach

Obywatelowi Bośni i Hercegowiny, który nie może opuścić terytorium państwa członkowskiego w terminie określonym w wizie z powodów związanych z działaniem siły wyższej, bezpłatnie przedłuża się wizę zgodnie z przepisami państwa przyjmującego na okres konieczny do powrotu do państwa zamieszkania.

Artykuł 10

Paszporty dyplomatyczne

1. Obywatele Bośni i Hercegowiny będący w posiadaniu ważnego paszportu dyplomatycznego mogą wjechać na terytorium państw członkowskich, opuścić to terytorium lub przejechać przez nie tranzytem bez wizy.
2. Obywatele, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą pozostać na terytorium państw członkowskich nie dłużej niż przez 90 dni w okresie 180 dni.

Artykuł 11

Ważność terytorialna wiz

Z zastrzeżeniem krajowych zasad i uregulowań państw członkowskich dotyczących bezpieczeństwa narodowego oraz z zastrzeżeniem unijnych przepisów dotyczących wiz z ograniczoną ważnością terytorialną, obywatele Bośni i Hercegowiny uprawnieni są do podróżowania w granicach terytorium państw członkowskich na takich samych zasadach, jak obywatele Unii Europejskiej.

Artykuł 12

Wspólny Komitet ds. Zarządzania Umową

1. Strony powołują wspólny komitet ekspertów (dalej zwany „komitetem”), w skład którego wchodzi przedstawiciele Wspólnoty Europejskiej oraz Bośni i Hercegowiny. Wspólnotę reprezentuje Komisja Wspólnot Europejskich, wspierana przez ekspertów z państw członkowskich.
2. Komitet wykonuje przede wszystkim zadania polegające na:
  - a) kontroli wykonania niniejszej Umowy;

- b) proponowaniu zmian lub uzupełnień do niniejszej Umowy;
  - c) rozstrzyganiu sporów dotyczących interpretacji lub stosowania postanowień niniejszej Umowy.
3. Posiedzenia komitetu odbywają się w miarę potrzeby na wniosek jednej ze Stron, przynajmniej raz w roku.
  4. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 13

Stosunek niniejszej Umowy do dwustronnych umów między państwami członkowskimi a Bośnią i Hercegowiną

1. Od momentu wejścia w życie niniejsza Umowa ma pierwszeństwo wobec postanowień umów lub ustaleń dwustronnych lub wielostronnych zawartych między poszczególnymi państwami członkowskimi a Bośnią i Hercegowiną w zakresie, w jakim postanowienia tych umów i ustaleń dotyczą zagadnień objętych niniejszą Umową.
2. Postanowienia dwustronnych umów lub ustaleń zawartych pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi a Bośnią i Hercegowiną, podpisanych przed dniem 1 stycznia 2007 r., dotyczące zwolnienia z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych, nadal mają zastosowanie przez okres pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, bez uszczerbku dla możliwości wypowiedzenia lub zawieszenia takich dwustronnych umów przez dane państwo członkowskie lub Bośnię i Hercegowinę w trakcie tego pięcioletniego okresu.

Artykuł 14

Postanowienia końcowe

1. Niniejsza Umowa zostaje ratyfikowana lub zatwierdzona przez Strony zgodnie z ich wewnętrznymi procedurami i wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony dokonają wzajemnej notyfikacji o zakończeniu wyżej wymienionych procedur.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu niniejsza Umowa wchodzi w życie dopiero w dniu wejścia w życie umowy o readmisji między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną, jeśli dzień ten przypada po dniu, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Niniejszą Umowę zawiera się na czas nieokreślony z zastrzeżeniem możliwości jej wypowiedzenia zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu.
4. Niniejszą Umowę można zmienić w drodze pisemnego porozumienia Stron. Zmiany wchodzi w życie po dokonaniu przez Strony wzajemnej notyfikacji o zakończeniu koniecznych w tym celu procedur wewnętrznych.
5. Każda ze Stron może zawiesić wykonywanie części lub wszystkich postanowień niniejszej Umowy ze względu na porządek publiczny, ochronę bezpieczeństwa narodowego lub ochronę zdrowia publicznego. O decyzji w sprawie zawieszenia niniejszej Umowy zawiadamia się drugą Stronę nie później niż 48 godzin przed jej wejściem w życie. Z chwilą ustania powodów zawieszenia Umowy Strona, która zawiesiła stosowanie niniejszej Umowy, bezzwłocznie zawiadamia o tym drugą Stronę.
6. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszą Umowę w drodze pisemnego powiadomienia drugiej Strony. Niniejsza Umowa przestaje obowiązywać po upływie 90 dni od daty takiego powiadomienia.

Sporządzono w Brukseli dnia osiemnastego września dwa tysiące siódmego roku w dwóch egzemplarzach we wszystkich językach urzędowych Stron, przy czym każda wersja językowa jest na równi autentyczna.

За Европейската общност
 Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Eiropas Kopienas vārdā
 Europos bendrijos vardu
 Az Európai Közösség részéről
 Ghall-Komunitá Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 För Europeiska gemenskapen
 Za Evropsku zajednicu
 За Европску заједницу
 Za Europsku zajednicu

За Босна и Херцеговина
 Por Bosnia y Herzegovina
 Za Bosnu a Hercegovinu
 For Bosnien-Herzegovina
 Für Bosnien und Herzegowina
 Bosnia ja Hertsegoviina nimel
 Για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη
 For Bosnia and Herzegovina
 Pour la Bosnie-et-Herzégovine
 Per la Bosnia-Erzegovina
 Bosnijas ir Hercegovinos vardu
 Bosnijas un Hercegovinas vārdā
 Bosznia és Hercegovina részéről
 Ghall-Boznja u Herzegovina
 Voor Bosnië en Herzegovina
 W imieniu Bośni i Hercegowiny
 Pela Bósnia e Herzegovina
 Pentru Bosnia și Hertsegovina
 Za Bosnu a Hercegovinu
 Za Bosno in Hercegovino
 Bosnia ja Hertsegovinan puolesta
 För Bosnien och Herzegovina
 Za Bosnu i Hercegovinu
 За Босну и Херцеговину
 Za Bosnu i Hercegovinu

ZAŁĄCZNIK

**PROTOKÓŁ DO UMOWY DOTYCZĄCY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH,
KTÓRE NIE W PEŁNI STOSUJĄ DOROBEK SCHENGEN**

Państwa członkowskie, które są związane dorobkiem Schengen, ale które nie wydają jeszcze wiz Schengen, w oczekiwaniu na stosowne decyzje Rady w tej kwestii, wydają wizy krajowe, których ważność terytorialna ogranicza się do ich własnego terytorium.

Takie państwa członkowskie mogą jednostronnie uznawać wizy i zezwolenia na pobyt państw obszaru Schengen wydane w związku z przejazdem tranzytem przez ich terytorium zgodnie z decyzją nr 895/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

Ponieważ decyzja nr 895/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady nie ma zastosowania do Rumunii i Bułgarii, Komisja Europejska zaproponuje podobne przepisy w celu umożliwienia tym państwom jednostronnego uznawania wiz Schengen i zezwoleń na pobyt oraz innych podobnych dokumentów wydawanych przez inne państwa członkowskie, które nie są jeszcze w pełni włączone do obszaru Schengen, w celu umożliwienia przejazdu tranzytem przez ich terytorium.

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA DANII

Strony przyjmują do wiadomości, że niniejsza Umowa nie ma zastosowania do procedur wydawania wiz przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne Królestwa Danii.

W związku z tym wskazane jest, aby władze Danii i Bośni i Hercegowiny zawarły niezwłocznie dwustronną umowę o ułatwieniach w wydawaniu wiz krótkoterminowych na podobnych warunkach, jak umowa między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną.

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA ORAZ IRLANDII

Strony przyjmują do wiadomości, że niniejsza Umowa nie ma zastosowania do terytorium Zjednoczonego Królestwa ani Irlandii.

W związku z tym wskazane jest, aby władze Zjednoczonego Królestwa, Irlandii oraz Bośni i Hercegowiny zawarły dwustronne umowy o ułatwieniach w wydawaniu wiz.

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA ISLANDII I NORWEGII

Strony przyjmują do wiadomości ścisłe związki między Wspólnotą Europejską a Norwegią i Islandią, w szczególności na mocy umowy z dnia 18 maja 1999 r., dotyczącej włączenia tych państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen.

W związku z tym wskazane jest, aby władze Norwegii, Islandii i Bośni i Hercegowiny zawarły niezwłocznie dwustronne umowy o ułatwieniach w wydawaniu wiz krótkoterminowych na podobnych warunkach, jak umowa między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną.

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA KONFEDERACJI SZWAJCARSKIEJ I LIECHTENSTEINU

(w razie konieczności)

Jeżeli umowa pomiędzy UE, WE i Konfederacją Szwajcarską dotycząca włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen oraz protokoły do tej umowy dotyczące Liechtensteinu wejdą w życie do czasu zakończenia negocjacji z Bośnią i Hercegowiną, podobna deklaracja zostanie wydana w odniesieniu do Szwajcarii i Liechtensteinu.

DEKLARACJA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCA DOSTĘPU OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O WIZĘ DO PRZEDSTAWICIELSTW DYPLMATYCZNYCH I URZĘDÓW KONSULARNYCH ORAZ UJEDNOLICENIA INFORMACJI O PROCEDURACH WYDAWANIA WIZ KRÓTKOTERMINOWYCH I DOKUMENTÓW, JAKIE NALEŻY ZŁOŻYĆ WRAZ Z WNIOSEM O WIZĘ KRÓTKOTERMINOWĄ

Uznając znaczenie przejrzystości dla osób ubiegających się o wizę, Wspólnota Europejska przypomina, że przyjęty przez Komisję Europejską w dniu 19 lipca 2006 r. wniosek legislacyjny w sprawie przekształcenia prawnego wspólnych instrukcji konsularnych dla przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych dotyczących wiz reguluje warunki dostępu osób ubiegających się o wizę do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw członkowskich.

W odniesieniu do informacji dla osób ubiegających się o wizę Wspólnota Europejska uważa, iż należy podjąć następujące działania:

- ogólnie należy przygotować podstawowe informacje dla wnioskodawców na temat procedur i warunków ubiegania się o wizę oraz na temat ich ważności,
- Wspólnota Europejska sporządzi wykaz minimalnych wymogów, zapewniając wnioskodawcom z Bośni i Hercegowiny spójne i jednolite informacje podstawowe oraz stosując wobec nich wymóg składania zasadniczo tych samych dokumentów uzupełniających.

Wspomniane informacje, do których należy wykaz biur podróży i operatorów turystycznych akredytowanych w ramach lokalnej współpracy konsularnej, mają być szeroko rozpowszechniane (na tablicach ogłoszeń w konsulatach, w ulotkach, na stronach internetowych itp.).

Przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich udzielają informacji na temat możliwości zastosowania w poszczególnych przypadkach ułatwień w wydawaniu wiz krótkoterminowych na mocy przepisów prawnych dorobku Schengen.

DEKLARACJA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE PONOWNEGO ROZWAŻENIA OBOWIĄZKU WIZOWEGO DLA POSIADACZY PASZPORTÓW SŁUŻBOWYCH

Ponieważ zwolnienie posiadaczy paszportów służbowych z obowiązku wizowego, wprowadzone w umowach dwustronnych lub uzgodnieniach pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi a Bośnią i Hercegowiną, podpisanych przed dniem 1 stycznia 2007 r., ma zastosowanie jedynie przez okres pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, bez uszczerbku dla możliwości wypowiedzenia lub zawieszenia takich umów dwustronnych przez dane państwo członkowskie lub Bośnię i Hercegowinę w ciągu pięciu lat, Wspólnota Europejska ponownie dokona oceny sytuacji posiadaczy paszportów służbowych najpóźniej w cztery lata po wejściu w życie niniejszej Umowy w celu wprowadzenia do niej ewentualnych zmian w tym względzie zgodnie z procedurą określoną w art. 14 ust. 4.

**DEKLARACJA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE UŁATWIEŃ DLA CZŁONKÓW
RODZINY I OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O WIZĘ W DOBREJ WIERZE**

Wspólnota Europejska przyjmuje do wiadomości sugestię Bośni i Hercegowiny dotyczącą rozszerzenia definicji członków rodziny, którzy powinni mieć możliwość korzystania z ułatwień wizowych oraz wagę, jaką Bośnia i Hercegowina przywiązuje do kwestii uproszczenia zasad przemieszczania się tych osób.

Aby ułatwić przemieszczanie się większej liczbie krewnych (w szczególności siostrom, braciom i ich dzieciom) obywateli Bośni i Hercegowiny legalnie zamieszkujących w państwach członkowskich, Wspólnota Europejska zwraca się do urzędów konsularnych państw członkowskich o pełne korzystanie z przewidzianych w dorobku wspólnotowym możliwości zapewnienia ułatwień w wydawaniu wiz tym osobom, w szczególności poprzez ograniczenie liczby dokumentów wymaganych od wnioskodawców, zwolnienie z opłat manipulacyjnych i w stosownych przypadkach wydawanie wiz wielokrotnego wjazdu.

Ponadto Wspólnota Europejska zwraca się również do urzędów konsularnych państw członkowskich o pełne korzystanie z takich możliwości zapewnienia ułatwień w wydawaniu wiz osobom ubiegającym się o wizę w dobrej wierze.
